

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	13
---------------------	----

WPROWADZENIE	15
--------------------	----

ROZDZIAŁ 1

OGÓLNE REGULACJE DOTYCZĄCE ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH

1. Wstęp	17
2. Oświadczenia woli	19
2.1. Pojęcie oświadczeń woli	19
2.2. Wykładnia oświadczeń woli	23
2.3. Wykładnia umowy	27
2.4. Problematyka wad oświadczeń woli	32
2.4.1. Brak świadomości lub swobody w podjęciu decyzji i wyrażeniu woli	33
2.4.2. Pozorność	37
2.4.3. Błąd	39
2.4.4. Groźba	43
2.5. Problematyka uchylania się od skutków oświadczenia woli	44
3. Pojęcie i struktura stosunku zobowiązaniowego	47
3.1. Pojęcie stosunku zobowiązaniowego	47
3.2. Struktura stosunku zobowiązaniowego	52
3.3. Umowa jako stosunek zobowiązaniowy	54
3.3.1. Zawarcie umowy	55
3.3.2. Uchylenie się od zawarcia umowy	56
3.3.3. Zmiana umowy	58
3.3.4. Wygaśnięcie umowy	60
4. Pojęcie i zakres zasady swobody umów	63
4.1. Pozytywna strona zasady swobody umów	64
4.2. Wyznaczanie granic swobody umów	65
4.3. Skutki przekroczenia zakresu swobody umów	68
4.3.1. Wyzysk	69
4.3.2. Niemożliwość świadczenia	70
4.3.3. Szczególne przypadki ograniczenia zasady swobody umów	70
5. Szczególne zasady i klauzule wyznaczające treść zawieranej umowy	71
5.1. Zasada trwałości umów	72
5.2. Zasada współdziałania	73

5.3. Zasada dobrej wiary (dobrych obyczajów)	74
5.4. Zasada uczciwego obrotu (uczciwości kupieckiej)	75
5.5. Klauzula społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa	75
5.6. Klauzula zwyczaju	76
6. Zawieranie umów w obrocie konsumenckim	77
6.1. Pojęcie wzorców umownych	78
6.2. Charakter prawny wzorców	80
6.3. Zawarcie umowy przy użyciu wzorca	81
6.4. Niedozwolone postanowienia umowne w umowach konsumenckich	83
6.5. Umowy zawierane z konsumentem poza lokalem przedsiębiorstwa	84
6.6. Umowy z konsumentem zawierane na odległość	84
6.7. Zagadnienia szczególne związane z umowami z udziałem konsumenta	86
6.8. Wzorce umów w handlu elektronicznym	89
7. Forma umowy	90
7.1. Rodzaje formy czynności prawnej	90
7.2. Elementy konstrukcyjne zwykłej formy pisemnej	91
7.3. Elementy konstrukcyjne kwalifikowanej formy pisemnej	97
7.3.1. Forma pisemna z urzędowym poświadczeniem podpisu	97
7.3.2. Forma aktu notarialnego	99
7.3.3. Forma pisemna z datą pewną	103
7.4. <i>Pactum de forma</i>	104
7.5. Skutki niezachowania formy zastrzeżonej	106
7.5.1. Forma pisemna zastrzeżona <i>ad probationem</i>	106
7.5.2. Forma pisemna zastrzeżona <i>ad solemnitatem</i>	109
7.5.3. Forma <i>ad eventum</i>	112
7.6. Forma następczych czynności prawnych	112
8. Systematyka wadliwych czynności prawnych	113
8.1. Nieważność umowy	113
8.1.1. Sprzeczność umowy z prawem jako przesłanka jej nieważności	116
8.1.2. Sprzeczność umowy z właściwością stosunku	118
8.1.3. Sprzeczność umowy z zasadami współżycia społecznego	119
8.1.4. Konsekwencje nieważnych zapisów umownych	120
8.2. Bezskuteczność czynności prawnej	125
8.2.1. Bezskuteczność zawieszona	125
8.2.2. Bezskuteczność względna	129
9. Wykonanie zobowiązań wynikających z kontraktu	131
9.1. Wykonanie zobowiązania	131
9.1.1. Wykonanie zobowiązania w całości lub w części	131
9.1.2. Jakość świadczenia	132
9.1.3. Zarachowanie świadczenia na poczet kilku długów	132
9.2. Osobisty charakter świadczenia dłużnika	134
9.3. Zasada współdziałania wierzyciela	136
9.4. Miernik staranności	137
9.5. Miejsce i czas wykonania zobowiązania	140
9.5.1. Miejsce wykonania zobowiązania	140
9.5.2. Termin wykonania zobowiązania	142
9.6. Wykonanie zobowiązania o charakterze wzajemnym	145

9.7. Prawo zatrzymania	146
10. Przesłanki i zasady odpowiedzialności kontraktowej	149
10.1. Przesłanki odpowiedzialności kontraktowej	149
10.1.1. Uwagi ogólne	149
10.1.2. Odpowiedzialność za <i>culpa in contrahendo</i>	154
10.2. Zasady odpowiedzialności kontraktowej	157
10.3. Umowna modyfikacja zasad odpowiedzialności kontraktowej	158
10.4. Następcza niemożliwość świadczenia	162
10.5. Opóźnienie a zwłoka dłużnika	164
10.6. Zwłoka wierzyciela	168
10.7. Odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umów wzajemnych	169
10.8. Zbieg odpowiedzialności kontraktowej i deliktowej	174

ROZDZIAŁ 2
KOMPARYCJA UMOWY

1. Pojęcie komparycji umowy	178
2. Zdolność kontraktowa	178
3. Struktura komparycji umowy	179
3.1. Nazwa umowy	179
3.2. Data i miejsce zawarcia umowy	180
3.3. Preambuła	181
3.3.1. Uwagi ogólne	181
3.3.2. Przykładowe propozycje preambuły	182
3.4. Strony umowy	182
3.4.1. Osoba fizyczna	182
3.4.1.1. Indywidualizacja osoby fizycznej	183
3.4.1.2. Konsumenci	184
3.4.1.3. Przedsiębiorcy	184
3.4.1.4. Firma jako oznaczenie przedsiębiorcy	186
3.4.1.5. Zawarcie umowy przez osobę pozostającą w związku małżeńskim	191
3.4.2. Osoby prawne	195
3.4.2.1. Uwagi ogólne	195
3.4.2.2. Skarb Państwa	197
3.4.2.3. Państwowe osoby prawne	198
3.4.2.4. Jednostki samorządu terytorialnego	201
3.4.3. Jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	202
3.4.4. Kościelne osoby prawne	203
3.4.4.1. Kościół katolicki	203
3.4.4.2. Pozostałe kościoły i związki wyznaniowe	204
3.5. Reprezentacja podmiotów przy zawieraniu umowy	205
3.5.1. Spółka cywilna	206
3.5.2. Spółka jawna	208
3.5.3. Spółka partnerska	210
3.5.4. Spółka komandytowa	211
3.5.5. Spółka komandytowo-akcyjna	213

3.5.6. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	214
3.5.7. Spółka akcyjna	216
3.5.8. Prosta spółka akcyjna	219
3.5.9. Grupa spółek (holding)	222
3.5.10. Spółdzielnia	223
3.5.11. Wspólnota mieszkaniowa	224
3.5.12. Fundacja	225
3.5.13. Stowarzyszenie	226
3.5.14. Skarb Państwa	229
3.5.15. Jednostki samorządu terytorialnego	230
3.6. Pełnomocnictwo	232
3.6.1. Uwagi ogólne	232
3.6.2. Zawarcie umowy z osobą do tego nieupoważnioną	234
3.7. Prokura	236
4. Wzory komparacji z praktycznymi wyjaśnieniami	238
4.1. Skarb Państwa – minister	238
4.2. Wojewoda	239
4.3. Urząd wojewódzki	240
4.4. Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	240
4.5. Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	241
4.6. Przedsiębiorstwo państwowe	241
4.7. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	242
4.8. Agencja Mienia Wojskowego	243
4.9. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości	244
4.10. Sądy powszechne	245
4.11. Prokuratura	245
4.12. Policja	246
4.13. Straż miejska	247
4.14. Państwowa Straż Pożarna	248
4.15. Urząd skarbowy	248
4.16. Izba administracji skarbowej	249
4.17. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS)	249
4.18. Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	250
4.19. Gmina	251
4.20. Jednostka organizacyjna gminy	252
4.20.1. Ogród zoologiczny	252
4.20.2. Przedszkole	252
4.20.3. Szkoła podstawowa	253
4.21. Miasto stołeczne Warszawa	253
4.22. Powiat	253
4.23. Województwo	255
4.24. Muzeum	256
4.25. Teatr	257
4.26. Stowarzyszenie	257
4.26.1. Ochotnicza straż pożarna	258
4.26.2. Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (GOPR)	259
4.26.3. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (WOPR)	259
4.26.4. Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (TOPR)	260

4.27. Uczelnia	260
4.28. Fundacja	261
4.29. Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	261
4.30. Spółdzielnia	262
4.31. Wspólnota mieszkaniowa	263
4.32. Związki zawodowe	264
4.33. Instytut badawczy	265
4.34. Spółka cywilna	265
4.35. Spółka jawna	266
4.36. Spółka partnerska	268
4.37. Spółka komandytowa	268
4.38. Spółka komandytowo-akcyjna	270
4.39. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	271
4.40. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji	273
4.41. Prosta spółka akcyjna	274
4.42. Spółka akcyjna	275
4.43. Spółka akcyjna w organizacji	276
4.44. Syndyk	277
4.45. Sądowy zarządca nieruchomości	278
4.46. Towarzystwo budownictwa społecznego (TBS)	279
4.47. Kościelne osoby prawne	280

ROZDZIAŁ 3

PODSTAWOWE POSTANOWIENIA UMOWNE

1. Proces formułowania postanowień umownych	282
1.1. Oferta	283
1.1.1. Uwagi ogólne	283
1.1.2. Oferta w postaci elektronicznej	287
1.2. Negocjacje	289
1.3. List intencyjny	289
1.4. Przetarg i aukcja	290
2. Elementy treści umowy	294
2.1. Uwagi ogólne	294
2.2. Preambuła	294
2.3. Słownik pojęć umowy	297
2.4. Postanowienia wstępne	299
2.5. Przedmiot umowy	300
2.5.1. Uwagi ogólne	300
2.5.2. Świadczenia jednorazowe, okresowe, ciągłe	302
2.5.3. Świadczenia podzielne i niepodzielne	303
2.5.4. Świadczenia oznaczone indywidualnie i rodzajowo	305
2.5.5. Świadczenie pieniężne i odsetki	305
2.5.6. Umowy odnoszące się do osób trzecich	307
2.5.6.1. Uwagi ogólne	307
2.5.6.2. Umowa o świadczenie przez osobę trzecią – art. 391 k.c.	307
2.5.6.3. Umowa o zwolnienie dłużnika od obowiązku świadczenia – art. 392 k.c.	309
2.5.6.4. Umowa na rzecz osoby trzeciej – art. 393 k.c.	311

2.6. Postanowienia dotyczące wymagalności świadczeń	314
2.7. Miejsce wykonania umowy	314
2.8. Podstawowe obowiązki stron	315
2.9. Sposób spełnienia świadczenia	319
2.10. Terminy spełnienia świadczeń	320
2.11. Materiały i siła robocza	321
2.12. Wartość umowy	321
2.13. Sposób rozliczenia i płatności	321
2.14. Odpowiedzialność za szkody	322
2.15. Czas zawarcia umowy	323
2.16. Dodatkowe zabezpieczenia	323
2.17. Postanowienia końcowe	324
2.18. Omówienie skreśleń i pomyłek	324
2.19. Podpis	325
2.20. Załączniki do umowy	326

ROZDZIAŁ 4

KLAUZULE UMOWNE

1. Klauzula dotycząca przejścia korzyści i ciężarów oraz niebezpieczeństwa	327
2. Klauzula miejsca wykonania umowy	330
3. Wynagrodzenie kosztorysowe	332
4. Wynagrodzenie ryczałtowe	336
5. Wykonanie zastępcze	340
6. Klauzula dotycząca podwykonawców	344
7. Zadek	348
8. Zaliczka	354
9. Klauzula przejścia majątkowych praw autorskich	356
10. Klauzula dotycząca udzielenia licencji	369
11. Odsetki	376
12. Kara umowna	384
13. Warunek	395
14. Termin	402
15. Klauzula <i>rebus sic stantibus</i>	405
16. Siła wyższa	411
17. Gwarancja	416
18. Zabezpieczenie wekslowe	424
19. Przewłaszczenie na zabezpieczenie	431
20. Hipoteka	435
21. Zastaw	442
22. Klauzula czynności z samym sobą	446
23. Klauzula zakazu konkurencji	453
23.1. Uwagi ogólne	453
23.2. Zakaz konkurencji w umowie agencyjnej	457
23.3. Zakaz konkurencji w umowie zawieranej z pracownikiem	458
23.4. Modyfikacje, przykłady, orzecznictwo	462
24. Klauzula poufności	468
25. Klauzula waloryzacyjna	476

26. Klauzula umownego prawa odstąpienia	481
27. Odstępne	488
28. Zapis na sąd polubowny	491
29. Klauzula prorogacyjna	497
30. Klauzula dotycząca jurysdykcji	500
31. Klauzula salwatoryjna	504
32. Klauzula języka	506
33. Koszty związane z zawarciem umowy	509
34. Zmiana umowy	510

ROZDZIAŁ 5

UMOWY PODSTAWOWE

1. List intencyjny	517
2. Umowa przedwstępna	522
3. Umowa ramowa	534
4. Umowa o świadczenie przez osobę trzecią (art. 391 k.c.)	545
5. Umowa o zwolnienie dłużnika przez osobę trzecią z obowiązku świadczenia (art. 392 k.c.) a umowa o przejęcie długu (art. 519 k.c.)	551

ROZDZIAŁ 6

PRZYKŁADOWE UMOWY

1. Umowa cesji wierzytelności	560
2. Umowa czarterowa	565
3. Umowa o dzieło (umowa o wykonanie projektu architektonicznego)	569
4. Umowa zlecenia	586
5. Umowa o świadczenie usług serwisowych	593
6. Umowa sprzedaży	599
7. Umowa zastawu na udziałach w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	615
8. Umowa przedwstępna sprzedaży udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością wraz z pełnomocnictwem	621
9. Umowa zbycia udziałów w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	624
10. Umowa spółki cywilnej	632
11. Umowa o roboty budowlane	648
12. Umowa konsorcjum	663
13. Umowa spółki jawnej	672
14. Umowa spółki partnerskiej	682
15. Umowa spółki komandytowej	691
16. Umowa spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	700
17. Porozumienie wekslowe	720
18. Umowa faktoringu niewłaściwego	724
19. Umowa faktoringu właściwego	728
20. Umowa o prawo dostępu do strony internetowej (hostingowa)	731
21. Umowa leasingu operacyjnego	735
22. Umowa leasingu finansowego	742
23. Umowa merchandisingu reklamowego	746
24. Umowa najmu okazjonalnego	749
25. Umowa najmu wirtualnego biura	758

26. Umowa poddzierżawy nieruchomości	763
27. Umowa określająca sposób korzystania z nieruchomości (<i>umowa quoad usum</i>)	767
28. Umowa rezerwacyjna	772
29. Umowa zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa	775
30. Umowa o nadzór autorski nad inwestycją	786
31. Umowa poręczenia spłaty pożyczki	789
32. Umowa poręczenia za dług przyszły	792
33. Umowa pożyczki udziałowca do spółki	796
34. Umowa potrącenia wzajemnych wierzytelności	799
35. Umowa barteru	803
36. Umowa franchisingu	806
37. Umowa upoważnienia inkaso	813
38. Umowa o prowadzenie rachunku powierniczego i depozytu adwokackiego	818
39. Porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia	821
40. Umowa o zachowaniu poufności	825
41. Umowa dotycząca wykonywania osobistych praw autorskich	829
42. Umowa przeniesienia majątkowych praw autorskich	834
43. Umowa dotycząca udzielenia licencji	840
44. Umowa sprzedaży akcji	844
45. Umowa podziału majątku wspólnego małżonków uwzględniająca przedsiębiorstwo i udziały w spółce prawa handlowego	849
46. Umowa dowodowa	855
47. Umowa prowizyjna	858